

REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Kavand
27.03.2024

MÄÄRUS

xx.xx.2024 nr xx

Seemne ja taimse paljundusmaterjali turustamiseks lubatud väikesed kogused

Määrus kehtestatakse taimede paljundamise ja sordikaitse seaduse § 4¹ lõike 2 alusel.

§ 1. Reguleerimisala

- (1) Määrusega kehtestatakse taimede paljundamise ja sordikaitse seaduse § 4¹ lõikes 1 nimetatud seemne ja paljundusmaterjali turustamiseks lubatud väikesed kogused aasta kohta.
- (2) Põllu- ja köögiviljakultuuride seemet võib turustada üksnes sellises müügipakendis, milles olevate seemnete mass ei ületa selle taimeliigi kohta kehtestatud maksimaalset müügipakendi netomassi.
- (3) Puuvilja- ja marjakultuuride istutusmaterjali võib turustada üksnes sellises koguses, mis ei ületa selle taimeliikide grupi kohta kehtestatud maksimaalset kogust.

§ 2. Põllukultuuride turustamiseks lubatud väikesed kogused

Põllukultuuride seemne ja seemnekartuli turustamiseks lubatud müügipakendi maksimaalsed netomassid taimeliikide kaupa on järgmised:

- 1) söödakultuurid – 10 kilogrammi;
- 2) peet – 10 kilogrammi;
- 3) teravili – 30 kilogrammi;
- 4) õli- ja kiutaimed – 10 kilogrammi;
- 5) seemnekartul – 30 kilogrammi.

§ 3. Köögiviljakultuuride turustamiseks lubatud väikesed kogused

Köögiviljakultuuride seemne turustamiseks lubatud müügipakendi maksimaalsed netomassid taimeliikide grupi kaupa on järgmised:

- 1) liblikõielised – 5 kilogrammi;
- 2) sibul, aed-harakputk, spargel, varspeet, söögipeet, naeris, arbuus, kõrvits, kabatšokk, porgand, redis, aed-mustjuur, spinat ja põldkännak – 0,5 kilogrammi;
- 3) kõik muud köögiviljaliigid – 0,1 kilogrammi.

§ 4. Puuvilja- ja marjakultuuride turustamiseks lubatud väike kogus

Puuvilja- ja marjakultuuride turustamiseks lubatud väike kogus on maksimaalselt viis ühe taimeliigi istikut ühe isiku või ettevõtja kohta.

§ 5. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. jaanuaril 2025. a.

(allkirjastatud digitaalselt)

Piret Hartman
Regionaalminister

(allkirjastatud digitaalselt)

Marko Gorban
Kantsler

Kavand
27.03.2024

MÄÄRUS

XX. XXX 2024 nr XX

Põllumajandusministri ja maaeluministri määruse muutmine seoses taimede paljundamise ja sordikaitse seaduse ning metsaseaduse muutmisega

Määrus kehtestatakse taimede paljundamise ja sordikaitse seaduse § 4 lõike 3, § 17 lõike 9, § 27 lõike 7, § 28 lõigete 6 ja 7, § 29 lõike 4, § 64 lõike 5, § 65 lõigete 4 ja 7, § 73 lõigete 8 ja 9, § 74 lõike 5, § 75 lõike 2, § 76 lõike 4, § 101 lõike 4 ning § 104 lõike 4 alusel.

§ 1. Maaeluministri 27. detsembri 2016. a määruse nr 76 „Puuvilja- ja marjakultuuride paljundusmaterjali tootmise ja turustamise nõuded“ muutmine

Maaeluministri 27. detsembri 2016. a määruses nr 76 „Puuvilja- ja marjakultuuride
paljundusmaterjali tootmise ja turustamise nõuded“ tehakse järgmised muudatused:

1) määrust täiendatakse 2¹. peatükiga järgmises sõnastuses:

„2¹. peatükk

Puuvilja- ja marjakultuuri tuntud sordi sordikirjelduse nõuded

§ 3¹. Puuvilja- ja marjakultuuri tuntud sordi sordikirjelduse nõuded

(1) Tarnija koostab lisas 2 loetletud sorditunnuste alusel sordikirjelduse enda toodetavate ja turustatavate nende puuvilja- ja marjakultuuri tuntud sortide kohta, mida ei ole registreeritud ega sordikaitse alla võetud ja mille kohta ei ole esitatud registreerimise või sordikaitse alla võtmise taotlust Eestis ega mõnes teises liikmesriigis.

(2) Tarnija esitab Põllumajandus- ja Toiduametile puuvilja- ja marjakultuuri tuntud sordi sordikirjelduse nõuetekohaseks tunnistamiseks ja selle sordi säilitajaks saamiseks enda koostatud sordikirjelduse ning taotluse, millele märgib vähemalt järgmised andmed:

- 1) tarnija nimi;
- 2) sordi säilitaja nimi;
- 3) sordinimi koos selle üldtuntud sünonüümidega.

(3) Põllumajandus- ja Toiduamet hindab sordikirjelduse vastavust lisas 2 loetletud sorditunnustele.

(4) Põllumajandus- ja Toiduamet ei tunnista sordikirjeldust nõuetele vastavaks, kui:

- 1) sort on registreeritud Eestis 30 aastaks või mõnes teises liikmesriigis;
- 2) sordi kohta on esitatud registreerimise taotlus Eestis või mõnes teises liikmesriigis;
- 3) sordikirjeldus on nõuetekohaseks tunnistatud mõnes teises liikmesriigis;
- 4) sordikirjelduses ei ole esitatud lisas 2 nõutud andmeid.“;

2) määrust täiendatakse lisaga 2 (lisatud).

§ 2. Põllumajandusministri 24. märtsi 2006. a määruse nr 38 „Sordi sordilehte võtmise kord ning sordilehte võetavate taimeliikide loetelu, põllu- ja köögiviljakultuuri liigi kontrollimisel minimaalselt hõlmatavad tunnused ning järelevalve käigus sordi säilimise kontrollimise nõuded“ muutmine

Põllumajandusministri 24. märtsi 2006. a määrust nr 38 „Sordi sordilehte võtmise kord ning sordilehte võetavate taimeliikide loetelu, põllu- ja köögiviljakultuuri liigi kontrollimisel minimaalselt hõlmatavad tunnused ning järelevalve käigus sordi säilimise kontrollimise nõuded“ muudetakse järgmiselt:

1) paragrahvi 2 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Sordilehte võetakse lisas 1 nimetatud puuvilja- ja marjakultuuri tuntud sort.“;

2) paragrahvi 3 täiendatakse lõikega 5² järgmises sõnastuses:

„(5²) Puuvilja- ja marjakultuuri tuntud sort võetakse sordilehte sordi säilitaja taotluse ja nõuetele vastava sordikirjelduse alusel.“.

§ 3. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. jaanuaril 2025. a.

(allkirjastatud digitaalselt)

Piret Hartman

Regionaalminister

(allkirjastatud digitaalselt)

Marko Gorban

Kantsler

PUUVILJA- JA MARJAKULTUURIDE TUNTUD SORDI TUNNUSED
SORDIKIRJELDUSES

Puuvilja- ja marjakultuuride perekonnad ja liigid	Paljundus- ja istutusmaterjali kirjeldamiseks tuntud sordi tunnused
1. Harilik sarapuu (<i>Corylus avellana</i> L.)	1.1. Lehepungade puhkemise aeg (kui pungast ilmub kaks lehte): 1.1.1. väga varane; 1.1.2. väga varane kuni varane; 1.1.3. varane; 1.1.4. varane kuni keskmine; 1.1.5. keskmine; 1.1.6. keskmine kuni hiline; 1.1.7. hiline; 1.1.8. hiline kuni väga hiline; 1.1.9. väga hiline.
	1.2. Isasõite õitsemise aeg: 1.2.1. väga varane; 1.2.2. väga varane kuni varane; 1.2.3. varane; 1.2.4. varane kuni keskmine; 1.2.5. keskmine; 1.2.6. keskmine kuni hiline; 1.2.7. hiline; 1.2.8. hiline kuni väga hiline; 1.2.9. väga hiline.
	1.3. Emasõite õitsemise aeg: 1.3.1. väga varane; 1.3.2. väga varane kuni varane; 1.3.3. varane; 1.3.4. varane kuni keskmine; 1.3.5. keskmine; 1.3.6. keskmine kuni hiline; 1.3.7. hiline; 1.3.8. hiline kuni väga hiline; 1.3.9. väga hiline.
	1.4. Katise pikkus võrreldes vilja pikkusega: 1.4.1. lühike; 1.4.2. võrdne; 1.4.3. pikem.

Puuvilja- ja marjakultuuride perekonnad ja liigid	Paljundus- ja istutusmaterjali kirjeldamiseks tuntud sordi tunnused
	1.5. Katise sakilisus: 1.5.1. nõrk; 1.5.2. keskmine; 1.5.3. tugev.
	1.6. Katise sälkude hambulisus: 1.6.1. nõrk; 1.6.2. keskmine; 1.6.3. tugev.
	1.7. Vilja suurus: 1.7.1. väga väike; 1.7.2. väike; 1.7.3. keskmine; 1.7.4. suur; 1.7.5. väga suur.
	1.8. Vilja kuju: 1.8.1. kerajas; 1.8.2. kooniline; 1.8.3. munajas; 1.8.4. lühike silinderjas; 1.8.5. pikk silinderjas.
	1.9. Vilja valmimisaeg: 1.9.1. väga varane; 1.9.2. väga varane kuni varane; 1.9.3. varane; 1.9.4. varane kuni keskmine; 1.9.5. keskmine; 1.9.6. keskmine kuni hiline; 1.9.7. hiline; 1.9.8. hiline kuni väga hiline; 1.9.9. väga hiline.
	1.10. Vilja tuuma protsent (kaalu järgi): 1.10.1. väga väike; 1.10.2. väike; 1.10.3. keskmine; 1.10.4. suur; 1.10.5. väga suur.
	1.11. Muud sordile iseloomulikud tunnused
2. Perekond maasikas (<i>Fragaria</i> L.)	2.1. Õisiku asend lehtede suhtes: 2.1.1. madalamal; 2.1.2. samal tasandil; 2.1.3. kõrgemal.

Puuvilja- ja marjakultuuride perekonnad ja liigid	Paljundus- ja istutusmaterjali kirjeldamiseks tuntud sordi tunnused
	2.2. Vilja suurus: 2.2.1. väga väike; 2.2.2. väike; 2.2.3. keskmine; 2.2.4. suur; 2.2.5. väga suur.
	2.3. Vilja valdav kuju: 2.3.1. neerukujuline; 2.3.2. lapik; 2.3.3. ümar; 2.3.4. kooniline; 2.3.5. kaksikkooniline; 2.3.6. peaaegu silinderjas; 2.3.7. kiilukujuline; 2.3.8. munajas; 2.3.9. südamekujuline.
	2.4. Vilja värvus: 2.4.1. valkjaskollane; 2.4.2. heleoranž; 2.4.3. oranž; 2.4.4. oranžikaspunane; 2.4.5. punane; 2.4.6. purpurpunane; 2.4.7. tume purpurpunane.
	2.5. Vilja valmimisaeg (50 %-l taimedest on valminud viljad): 2.5.1. väga varane; 2.5.2. varane; 2.5.3. keskmine; 2.5.4. hiline; 2.5.5. väga hiline.
	2.6. Viljakandmise viis: 2.6.1. ei ole taasviljuv; 2.6.2. osaliselt taasviljuv; 2.6.3. täielikult taasviljuv.
	2.7. Muud sordile iseloomulikud tunnused (näiteks lehe kuju, värvus, karvasus jne)
3. Perekond õunapuu (<i>Malus</i> Mill.)	3.1. Puu kasvutugevus: 3.1.1. nõrk; 3.1.2. keskmine; 3.1.3. tugev. 3.2. Puu kasvulaad (võra kuju): 3.2.1. ümmargune; 3.2.2. püramiidjas; 3.2.3. poolkerakujuline.

Puuvilja- ja marjakultuuride perekonnad ja liigid	Paljundus- ja istutusmaterjali kirjeldamiseks tuntud sordi tunnused
	3.3. Vörsete koore värvus: 3.3.1. helepruun; 3.3.2. tumepruun; 3.3.3. punakaspruun.
	3.4. Vörsel lõvede kuju: 3.4.1. piklik; 3.4.2. ümar.
	3.5. Kasvupungade kuju ja asetus
	3.6. Lehelaba kuju: 3.6.1. piklik; 3.6.2. ovaalne; 3.6.3. munajas; 3.6.4. laimunajas; 3.6.5. piklikmunajas; 3.6.6. äraspidimunajas; 3.6.7. ümar.
	3.7. Leheserv: 3.7.1. terve; 3.7.2. saagjas; 3.7.3. hambuline; 3.7.4. täkiline.
	3.8. Vilja kuju: 3.8.1. ümmargune; 3.8.2. ümarkooniline; 3.8.3. veidi ümarkooniline; 3.8.4. lai; 3.8.5. lapikümar (lai-ümmargune); 3.8.6. kooniline; 3.8.7. piklik-kooniline; 3.8.8. kooniline, otsast tõmp; 3.8.9. elliptiline; 3.8.10. elliptilis-kooniline (munajas); 3.8.11. piklik; 3.8.12. piklik, keskest ahenev.
	3.9. Vilja kesta kattevärvus: 3.9.1. oranž; 3.9.2. punane; 3.9.3. purpurpunane; 3.9.4. pruunikas.
	3.10. Vilja põhivärvus: 3.10.1. pole nähtav 3.10.2. valkjasroheline; 3.10.3. kollane 3.10.4. valkjasroheline; 3.10.5. kollakasroheline; 3.10.6. roheline.
	3.11. Tarbimisaeg: 3.11.1. suvisort; 3.11.2. sügissort; 3.11.3. talvesort.
	3.12. muud sordile iseloomulikud

Puuvilja- ja marjakultuuride perekonnad ja liigid	Paljundus- ja istutusmaterjali kirjeldamiseks tuntud sordi tunnused
	tunnused (näiteks võrsed kaetud udekarvadega, õitsemise algusaeg, võrakuju jne)
4. Magus kirsipuu (<i>Prunus avium</i> L.) ja hapu kirsipuu (<i>Prunus cerasus</i> L.)	4.1. Puu kasvutugevus: 4.1.1. nõrk; 4.1.2. keskmine; 4.1.3. tugev.
	4.2. Puu kasvulaad (võra kuju): 4.2.1. väga püstine; 4.2.2. püstine; 4.2.3. poolpüstine; 4.2.4. laiuv; 4.2.5. longus.
	4.3. Võrsete koore värvus: 4.3.1. punakaspruun; 4.3.2. lillakas-tumepruun; 4.3.3. rohekaspruun; 4.3.4. roheline; 4.3.5. tumepruun; 4.3.6. pruun.
	4.4. Viljakande tüüp: 4.4.1. viljaraagudel; 4.4.2. neosokstel.
	4.5. Pungade kuju ja suurus: 4.5.1. ümmargune; 4.5.2. kooniline; 4.5.3. väike; 4.5.4. suur.
	4.6. Lehelaba suurus: 4.6.1. väike; 4.6.2. keskmine; 4.6.3. suur. 4.7. Lehelaba kuju: 4.7.1. ümmargune; 4.7.2. munajas; 4.7.3. äraspidimunajas; 4.7.4. ovaalne; 4.7.5. elliptiline; 4.7.6. süstjas.
	4.8. Lehelaba värvus: 4.8.1. heleroheline; 4.8.2. tumeroheline.
	4.9. Lehelaba reljeefsus: 4.9.1. tasane; 4.9.2. renjas: 4.9.2.1. kitsasrenjas; 4.9.2.2. lairengas.
	4.10. Lehe näärmete värvus: 4.10.1. rohekaskollane; 4.10.2. oranžikaskollane; 4.10.3. helepunane; 4.10.4. tumepunane; 4.10.5. purpurne.

Puuvilja- ja marjakultuuride perekonnad ja liigid	Paljundus- ja istutusmaterjali kirjeldamiseks tuntud sordi tunnused
	<p>4.11. Leheserv: 4.11.1. terve; 4.11.2. saagjas; 4.11.3. kahelisaagjas; 4.11.4. täkiline.</p> <p>4.12. Vilja suurus: 4.12.1. väga väike; 4.12.2. väike; 4.12.3. keskmine; 4.12.4. suur; 4.12.5. väga suur.</p> <p>4.13. Vilja kuju: 4.13.1. ümmargune; 4.13.2. lameümmargune; 4.13.3. lame; 4.13.4. ovaalne; 4.13.5. südajas.</p> <p>4.14. Vilja viljakesta värvus: 4.14.1. kollane; 4.14.2. oranžikaspunane; 4.14.3. helepunane kahvatukollasel põhitoonil; 4.14.4. helepunane; 4.14.5. mahagonivärvi; 4.14.6. must.</p> <p>4.15. Vilja valmimisaeg: 4.15.1. väga varane; 4.15.2. varane; 4.15.3. keskmine; 4.15.4. hiline; 4.15.5. väga hiline.</p> <p>4.16. Muud sordile iseloomulikud tunnused (näiteks õitsemise algusaeg, parim tolmeldaja, võrsetel hallikas kirme jne)</p>
5. Harilik ploomipuu (<i>Prunus domestica</i> L.)	<p>5.1. Puu kasvutugevus: 5.1.1. nõrk; 5.1.2. keskmine; 5.1.3. tugev.</p> <p>5.2. Puu kasvulaad (võra kuju). 5.2.1. ümmargune (kerajas); 5.2.2. laikooniline; 5.2.3. kooniline; 5.2.4. längus; 5.2.5. lame; 5.2.6. hõre; 5.2.7. keskmise tihedusega; 5.2.8. tihe.</p> <p>5.3. Võrsete koore värvus: 5.3.1. pruun; 5.3.2. tumepruun; 5.3.3. rohekas; 5.3.4. hall;</p>

Puuvilja- ja marjakultuuride perekonnad ja liigid	Paljundus- ja istutusmaterjali kirjeldamiseks tuntud sordi tunnused
	5.3.5. tumehall; 5.3.6. lilla.
	5.4. Võrsetel pungade kuju ja asetus.
	5.5. Lehelaba suurus: 5.5.1. väike; 5.5.2. keskmine; 5.5.3. suur.
	5.6. Lehelaba kuju: 5.6.1. munajas; 5.6.2. äraspidimunajas; 5.6.3. piklik-ovaalne; 5.6.4. ümar; 5.6.5. tõmbi või terava tipuga; 5.6.6. tõmbi alusega.
	5.7. Lehelaba värvus: 5.7.1. tumeroheline; 5.7.2. valkjasroheline.
	5.8. Lehepind: 5.8.1. sile; 5.8.2. kortsus; 5.8.3. tasane; 5.8.4. renjas; 5.8.5. ülespoole pöördunud servadega; 5.8.6. karvadega.
	5.9. Leheserv: 5.9.1. sisse- või väljapoole pöördunud; 5.9.2. saagjas; 5.9.3. täkilissaagjas; 5.9.4. täkiline; 5.9.5. lainjas.
	5.10. Vilja suurus (füsioloogiliselt küpsel viljal): 5.10.1. väga väike; 5.10.2. väike; 5.10.3. keskmine; 5.10.4. suur; 5.10.5. väga suur.
	5.11. Vilja üldkuju profiilis (füsioloogiliselt küpsel viljal): 5.11.1. ümarlapik; 5.11.2. ümar; 5.11.3. piklik; 5.11.4. väga piklik.

Puuvilja- ja marjakultuuride perekonnad ja liigid	Paljundus- ja istutusmaterjali kirjeldamiseks tuntud sordi tunnused
	5.12. Vilja kesta põhivärvus (koos vahakihiga; füsioloogiliselt küpsel viljal): 5.12.1. valkjas (läbikumav); 5.12.2. roheline; 5.12.3. kollakasroheline; 5.12.4. kollane; 5.12.5. oranžikaskollane; 5.12.6. punane; 5.12.7. purpurpunane; 5.12.8. violetjassinine.
	5.13. Viljaliha värvus (füsioloogiliselt küpsel viljal): 5.13.1. kollane; 5.13.2. kollakasroheline; 5.13.3. roheline; 5.13.4. oranž; 5.13.5. punane.
	5.14. Viljaluu viljalihaga kokkukasvamine: (füsioloogiliselt küpse vilja puhul) 5.14.1. lahti; 5.14.2. osaliselt kinnitunud; 5.14.3. kinni.
	5.15. Viljaluu suurus võrreldes viljaga (füsioloogiliselt küpse vilja puhul): 5.15.1. väike; 5.15.2. keskmine; 5.15.3. suur.
	5.16. Vilja valmimisaeg: 5.16.1. väga varane; 5.16.2. varane; 5.16.3. keskmine; 5.16.4. hiline; 5.16.5. väga hiline.
	5.17. Muud sordile iseloomulikud tunnused (näiteks õitsemise algusaeg, parim tolmeldaja, võrsetippude antotsüaanne värvumine, abilehtede olemasolu, lehenäärmete olemasolu leherootsul, jne)
6. Perekond pirnipuu (<i>Pyrus</i> L.)	6.1. Puu kasvatugevus: 6.1.2. nõrk; 6.1.2. keskmine; 6.1.2. tugev.
	6.2. Puu kasvulaad
	6.3. Võrsete kuju: 6.3.1. sirge; 6.3.2. võnklik; 6.3.3. lookjas.

Puuvilja- ja marjakultuuride perekonnad ja liigid	Paljundus- ja istutusmaterjali kirjeldamiseks tuntud sordi tunnused
	6.4. Võrsete koore värvus: 6.4.1. roheline; 6.4.2. hallikas; 6.4.3. pruun; 6.4.4. kollakas; 6.4.5. roosakas; 6.4.6. lillakas; 6.4.7. tumepunane.
	6.5. Võrsetel pungade kuju ja asetus
	6.6. Lehelaba suurus: 6.6.1. väike; 6.6.2. keskmine; 6.6.3. suur.
	6.7. Leheserv: 6.7.1. terve; 6.7.2. saagjas; 6.7.3. täkiline; 6.7.4. saagjastäkiline; 6.7.5. hambuline; 6.7.6. ripsmelissaagjas.
	6.8. Lehelaba tipp: 6.8.1. pikalt teritunud; 6.8.2. järsult teritunud; 6.8.3. pikk; 6.8.4. lühike.
	6.9. Vilja suurus: 6.9.1. väga väike; 6.9.2. väike; 6.9.3. keskmine; 6.9.4. suur; 6.9.5. väga suur.
	6.10. Vilja kuju pikilõikes: 6.10.1. nõgus ehk kaelaga; 6.10.2. sirge ehk kaelata; 6.10.3. ümarpirnjas.
	6.11. Vilja pikkus võrreldes maksimaalse diameetriga: 6.11.1. väga lühike; 6.11.2. lühike; 6.11.3. keskmine; 6.11.4. pikk; 6.11.5. väga pikk.
	6.12. Vilja koore põhivärvus (küpsel viljal puhul): 6.12.1. roheline; 6.12.2. kollakasroheline; 6.12.3. kollane; 6.12.4. punane.
	6.13. Vilja varre pikkus: 6.13.1. lühike; 6.13.2. keskmine; 6.13.3. pikk.

Puuvilja- ja marjakultuuride perekonnad ja liigid	Paljundus- ja istutusmaterjali kirjeldamiseks tuntud sordi tunnused
	6.14. Viljal karikaõõnsus: 6.14.1. sügav; 6.14.2. madal; 6.14.3. lai, 6.14.4. kitsas; 6.14.5. sile; 6.14.6. kühmudega.
	6.15. Saagikoristusaeg: 6.15.1. väga varane; 6.15.2. varane; 6.15.3. keskmine; 6.15.4. hiline; 6.15.5. väga hiline.
	6.16. Muud sordile iseloomulikud tunnused (näiteks õitsemise algusaeg, parim tolmeldaja jne)
7. Punane sõstar (<i>Ribes rubrum</i> L.) ja lumi-karusmari (<i>Ribes niveum</i> Lindl.)	7.1. Taime kasvutugevus: 7.1.1. nõrk; 7.1.2. keskmine; 7.1.3. tugev.
	7.2. Taime kasvulaad: 7.2.1. väga püstine; 7.2.2. püstine; 7.2.3. poolpüstine; 7.2.4. laiuv; 7.2.5. longus.
	7.3. Võrsete koorevärvus: 7.3.1. tumepruun; 7.3.2. helepruun; 7.3.3. valkjäs.
	7.4. Võrsetel pungade kuju: 7.4.1. kitsas; 7.4.2. ümar; 7.4.3. munajas; 7.4.4. teravatipuline.
	7.5. Võrsetel pungade asend võrse suhtes: 7.5.1. eemale hoidev; 7.5.2. ligihoidev.
	7.6. Pungade suurus: 7.6.1. suur; 7.6.2. keskmine; 7.6.3. väike.
	7.7. Punga kattesoomuste värvus: 7.7.1. punakas; 7.7.2. rohekas.
	7.8. Lehelaba suurus: 7.8.1. väike; 7.8.2. keskmine; 7.8.3. suur.

Puuvilja- ja marjakultuuride perekonnad ja liigid	Paljundus- ja istutusmaterjali kirjeldamiseks tuntud sordi tunnused
	7.9. Marjade valmimisaeg: 7.9.1. väga varane; 7.9.2. varane; 7.9.3. keskmine; 7.9.4. hiline; 7.9.5. väga hiline.
	7.10. Marjakobara pikkus koos varrega: 7.10.1. väga lühike; 7.10.2. lühike; 7.10.3. keskmine; 7.10.4. pikk; 7.10.5. väga pikk.
	7.11. Marja suurus: 7.11.1. väga väike; 7.11.2. väike; 7.11.3. keskmine; 7.11.4. suur; 7.11.5. väga suur.
	7.12. Marja värvus: 7.12.1. valge; 7.12.2. valkjaskollane; 7.12.3. roosa; 7.12.4. punane.
	7.13. Muud sordile iseloomulikud tunnused (näiteks vahakiht pungadel, punasel sõstral võrsete epidermise lõhenemine jne)
8. Euroopa karusmari (<i>Ribes uva-crispa</i> L.)	8.1. Taime kasvutugevus: 8.1.1. nõrk; 8.1.2. keskmine; 8.1.3. tugev.
	8.2. Taime kasvulaad: 8.2.1. väga püstine; 8.2.2. püstine; 8.2.3. poolpüstine; 8.2.4. laiuv; 8.2.5. longus.
	8.3. Võrsete koorevärvus: 8.3.1. tumepruun; 8.3.2. helepruun; 8.3.3. valkjas.
	8.4. Võrsetel ogade rohkus: 8.4.1. vähe; 8.4.2. keskmine; 8.4.3. palju.
	8.5. Võrsetel ogad: 8.5.1. 1-kaupa; 8.5.2. 2-kaupa; 8.5.3. 3-kaupa.
	8.6. Lehelaba suurus: 8.6.1. väike; 8.6.2. keskmine; 8.6.3. suur.

Puuvilja- ja marjakultuuride perekonnad ja liigid	Paljundus- ja istutusmaterjali kirjeldamiseks tuntud sordi tunnused
	8.7. Lehelaba värvus: 8.7.1. tumeroheline; 8.7.2. heleroheline.
	8.8. Marja kuju: 8.8.1. ümarovaalne; 8.8.2. ovaalne; 8.8.3. munajas; 8.8.4. äraspidimunajas.
	8.9. Marja suurus: 8.9.1. väga väike; 8.9.2. väike; 8.9.3. keskmine; 8.9.4. suur; 8.9.5. väga suur.
	8.10. Marja värvus: 8.10.1. kollane; 8.10.2. kollakasroheline; 8.10.3. roheline valkja varjundiga; 8.10.4. roheline; 8.10.5. punane.
	8.11. Viljakesta paksus: 8.11.1 õhuke; 8.11.2 keskmine; 8.11.3 paks.
	8.12. Viljakesta karvasus: 8.12.1. udekarvad; 8.12.2. pikad lihtkarvad; 8.12.3. näärmekarvad.
	8.13. Marjade valmimisaeg: 8.13.1. väga varane; 8.13.2. varane; 8.13.3. keskmine; 8.13.4. hiline; 8.13.5. väga hiline.
	8.14. Muud sordile iseloomulikud tunnused (näiteks võrsetel harjaskarvade olemasolu jne)
9. Must sõstar (<i>Ribes nigrum</i> L.)	9.1. Taime kasvutugevus: 9.1.1. nõrk; 9.1.2. keskmine; 9.1.3. tugev.
	9.2. Taime kasvulaad: 9.2.1. väga püstine; 9.2.2. püstine; 9.2.3. poolpüstine; 9.2.4. laiuv; 9.2.5. longus.
	9.3. Võrsete koorevärvus: 9.3.1. tumepruun; 9.3.2. helepruun; 9.3.3. valkjas.

Puuvilja- ja marjakultuuride perekonnad ja liigid	Paljundus- ja istutusmaterjali kirjeldamiseks tuntud sordi tunnused
	9.4. Võrsetel pungade kuju: 9.4.1. kitsas; 9.4.2. ümar; 9.4.3. munajas; 9.4.4. teravatipuline.
	9.5. Võrsetel pungade asend võrse suhtes: 9.5.1. eemale hoidev; 9.5.2. ligihoidev.
	9.6. Pungade suurus: 9.6.1. suur; 9.6.2. keskmine; 9.6.3. väike.
	9.7. Punga kattesoomuste värvus: 9.7.1. punakas; 9.7.2. rohekas.
	9.8. Lehelaba suurus: 9.8.1. väike; 9.8.2. keskmine; 9.8.3. suur.
	9.9. Marjakobara pikkus koos varrega: 9.9.1. pikk; 9.9.2. keskmine; 9.9.3. lühike.
	9.10. Marja värvus 9.10.1. must.
	9.11. Marja suurus: 9.11.1. väga väike; 9.11.2. väike; 9.11.3. keskmine; 9.11.4. suur; 9.11.5. väga suur.
	9.12. Marjade valmimisaeg: 9.12.1. väga varane; 9.12.2. varane; 9.12.3. keskmine; 9.12.4. hiline; 9.12.5. väga hiline.
	9.13. Muud sordile iseloomulikud tunnused (näiteks vahakiht pungadel, jne)
10. Harilik vaarikas (<i>Rubus idaeus</i> L.)	10.1. Taimel noori võrseid: 10.1.1. väga vähe; 10.1.2. vähe; 10.1.3. keskmiselt; 10.1.4. palju; 10.1.5. väga palju.
	10.2. Puhkestaadiumis varre värvus sortidel, mis kannavad vilja põhiliselt suvel, eelmise aasta varrel: 10.2.1. hallikaspruun; 10.2.2. hallikaspruun kuni pruun; 10.2.3. pruun kuni lillakaspruun; 10.2.4. lillakaspruun.

Puuvilja- ja marjakultuuride perekonnad ja liigid	Paljundus- ja istutusmaterjali kirjeldamiseks tuntud sordi tunnused
	10.3. Vilja värvus: 10.3.1. kollane; 10.3.2. kahvatupunane; 10.3.3. keskmine punane; 10.3.4. tumepunane; 10.3.5. oranž; 10.3.6. purpurpunane; 10.3.7. must.
	10.4. Vilja suurus: 10.4.1. väga väike; 10.4.2. väike; 10.4.3. keskmine; 10.4.4. suur; 10.4.5. väga suur.
	10.5. Vilja pikkuse ja laiuse suhe: 10.5.1. pikkus ja laius võrdsed; 10.5.2. pikkus suurem kui laius; 10.5.3. pikkus palju suurem kui laius.
	10.6. Kannab vilja põhiliselt: 10.6.1. suvel, eelmise aasta vartel; 10.6.2. sügisel, sama aasta vartel.
	10.7. Valmimisaeg eelmise aasta vartel: 10.7.1. väga varane; 10.7.2. varane; 10.7.3. keskmine; 10.7.4. hiline; 10.7.5. väga hiline.
	10.8. Muud sordile iseloomulikud tunnused
11. Perekond murakas alamperekonna <i>Eubatus</i> sektsioonid <i>Moriferi</i> ja <i>Ursini</i> (<i>Rubus</i> subgenus <i>Eubatus</i> sect. <i>Moriferi</i> ja <i>Ursini</i>) ja nende hübriidid	11.1. Taime kasvatugevus: 11.1.1. nõrk; 11.1.2. keskmine; 11.1.3. tugev.
	11.2. Taime kasvulaad: 11.2.1. püstine; 11.2.2. püstine kuni poolpüstine; 11.2.3. poolpüstine; 11.2.4. poolpüstine kuni roomav; 11.2.5. roomav.
	11.3 Taime kasvatugevus: 11.3.1 nõrk; 11.3.2 keskmine; 11.3.3 tugev.
	11.4. Puhkestaadiumis varrel okkad: 11.4.1. puuduvad; 11.4.2. olemas.

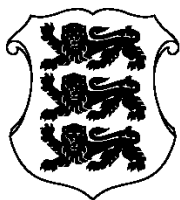
Puuvilja- ja marjakultuuride perekonnad ja liigid	Paljundus- ja istutusmaterjali kirjeldamiseks tuntud sordi tunnused
	11.5. Noor võrse (roheline värvuse intensiivsus): 11.5.1. hele; 11.5.2. keskmine; 11.5.2. tume.
	11.6. Noor võrse (antotsüaanse värvumise intensiivsus kiire kasvu ajal): 11.6.1. puudub või on väga nõrk; 11.6.2. nõrk; 11.6.4. keskmine; 11.6.5. tugev.
	11.7. Noor võrse (näärmekarvakeste arvukus): 11.7.1. puuduvad või on vähe; 11.7.2. keskmiselt; 11.7.3. palju.
	11.8. Lehe tüüp: 11.8.1. paaritusulgi; 11.8.2. vahepealne; 11.8.3. sõrmjas.
	11.9. Lehe ülemise poole roheline värvuse intensiivsus: 11.9.1. hele; 11.9.2. keskmine; 11.9.3. tume.
	11.10. Vilja kuju: 11.10.1. ümmargune; 11.10.2. pikergune.
	11.11. Vilja suurus: 11.11.1. väga väike; 11.11.2. väike; 11.11.3. keskmine; 11.11.4. suur; 11.11.5. väga suur.
	11.12. Vilja värvus: 11.12.1. punane; 11.12.2. punakaspurpur; 11.12.3. punakasmust; 11.12.4. sinakasmust; 11.12.5. must.
	11.13. Valmimise algusaeg: 11.13.1. väga varane; 11.13.2. varane; 11.13.3. keskmine; 11.13.4. hiline; 11.13.5. väga hiline.
	11.14. Muud sordile iseloomulikud tunnused (näiteks võrsete kandilisus, kas lehelaba on kolme, viie või seitsme lehekesega, okste arv võrse kohta jne)

Puuvilja- ja marjakultuuride perekonnad ja liigid	Paljundus- ja istutusmaterjali kirjeldamiseks tuntud sordi tunnused
12. Harilik aprikoosipuu (<i>Prunus armeniaca</i> L.)	12.1. Vilja suurus: 12.1.1. väike; 12.1.2. keskmine; 12.1.3. suur.
	12.2. Vilja viljarao õõne sügavus: 12.2.1. madal; 12.2.2. keskmine; 12.2.3. sügav.
	12.3. Vilja viljakesta põhivärvus: 12.3.1. valge; 12.3.2. helekollane kuni kollane; 12.3.3. heleoranž; 12.3.4. oranž; 12.3.5. tumeoranž.
	12.4. Vilja viljaliha värvus: 12.4.1. valge; 12.4.2. helekollane kuni kollane; 12.4.3. heleoranž; 12.4.4. oranž; 12.4.5. tumeoranž.
	12.5. Õitsemise algusaeg (kui puul on mõned täielikult avanenud õied): 12.5.1. varane; 12.5.2. keskmine; 12.5.3. hiline.
	12.6. Vilja valmimisaeg: 12.6.1. väga varane; 12.6.2. varane; 12.6.3. keskmine; 12.6.4. hiline; 12.6.5. väga hiline.
	12.7. Muud sordile iseloomulikud tunnused
13. Harilik virsikupuu (<i>Prunus persica</i> (L.) Batsch.)	13.1. Puu kasvuiseloom: 13.1.1. tavaline; 13.1.2. lühivõrseline.
	13.2. Õitsva võrse antotsüaniinisisalduse põhjustatud värvus: 13.2.1. puudub; 13.2.2. olemas.
	13.3. Õitsemise algusaeg: 13.3.1. väga varane; 13.3.2. varane; 13.3.3. keskmine; 13.3.4. hiline; 13.3.5. väga hiline.
	13.4. Õie kuju: 13.4.1. roosõieline; 13.4.2. kellukjas.

Puuvilja- ja marjakultuuride perekonnad ja liigid	Paljundus- ja istutusmaterjali kirjeldamiseks tuntud sordi tunnused
	13.5. Kroonlehe suurus: 13.5.1. väga väike; 13.5.2. väike; 13.5.3. keskmine; 13.5.4. suur; 13.5.5. väga suur.
	13.6. Leherootsul nektariumid: 13.6.1. puuduvad; 13.6.2. olemas.
	13.7. Leherootsul nektariumide kuju: 13.7.1. ümar; 13.7.2. neerukujuline. 13.8. Vilja udekarvasus: 13.8.1. puudub; 13.8.2. olemas. 13.9. Viljaliha põhitoon: 13.9.1. valge; 13.9.2. kollane kuni oranžikaskollane; 13.9.3. punane. 13.10. Viljaluu viljalihaga kokku kasvamine: 13.10.1. puudub; 13.10.2. olemas. 13.11. Vilja valmimisaeg: 13.11.1. väga varane; 13.11.2. varane; 13.11.3. keskmine; 13.11.4. hiline; 13.11.5. väga hiline.
	13.12. Muud sordile iseloomulikud tunnused
14. Harilik astelpaju (<i>Hippophaë rhamnoides</i> L.)	14.1. Taime sugu: 14.1.1. emastaim; 14.1.2. isastaim.
	14.2. Puu kasvutugevus: 14.2.1. nõrk; 14.2.2. keskmine; 14.2.3. tugev.
	14.3. Taime kasvutüüp: 14.3.1. puu; 14.3.2. põõsaspuu.
	14.4. Võrse: astelde arvukus: 14.4.1. puudub või on väga vähe; 14.4.2. vähe; 14.4.3. keskmiselt; 14.4.4. palju.
	14.5. Võrse: astelde pikkus: 14.5.1. lühikesed; 14.5.2. keskmised; 14.5.3. pikad.
	14.6. Lehelaba kuju: 14.6.1. väga kitsas elliptiline;

Puuvilja- ja marjakultuuride perekonnad ja liigid	Paljundus- ja istutusmaterjali kirjeldamiseks tuntud sordi tunnused
	14.6.2. kitsas elliptiline; 14.6.3. kitsas ovaalne.
	14.7. Lehelaba suurus: 14.7.1. väike; 14.7.2. keskmine; 14.7.3. suur. 14.8. Lehelaba suurus: 14.8.1. väike; 14.8.2. keskmine; 14.8.3. suur. 14.9. Vili: viljakesta värvus: 14.9.1. helekollane; 14.9.2. tumekollane; 14.9.3. kollakasoranž; 14.9.4. oranžikaspunane; 14.9.5. punane. 14.10. Vili: viljavarre pikkus: 14.10.1. lühike; 14.10.2. keskmine; 14.10.3. pikk. 14.11. Õitsemisaeg: 14.11.1. varajane; 14.11.2. keskmine; 14.11.3. hiline. 14.12. Viljade valmimisaeg: 14.12.1. väga varajane; 14.12.2. varajane; 14.12.3. keskmine; 14.12.4. hiline; 14.12.5. väga hiline.
	14.13. Muud sordile iseloomulikud tunnused (näiteks tolmuandja, lehe alumise külje karvasus jne)
15. Perekond mustikas (<i>Vaccinium</i> L.)	15.1. Taime kasvatugevus: 15.1.1. nõrk; 15.1.2. keskmine; 15.1.3. tugev.
	15.2. Taime kasvulaad: 15.2.1. püstine; 15.2.2. poolpüstine; 15.2.3. laiuv.
	15.3. Üheaastase võrse värvus: 15.3.1. roheline; 15.3.2. rohekaspunane; 15.3.3. hallikaspunane; 15.3.4. punakaskollane; 15.3.5. punakaspruun; 15.3.6. tumepunane.
	15.4. Lehe pikkus: 15.4.1. lühike; 15.4.2. keskmine; 15.4.3. pikk.

Puuvilja- ja marjakultuuride perekonnad ja liigid	Paljundus- ja istutusmaterjali kirjeldamiseks tuntud sordi tunnused
	15.5. Lehe laius: 15.5.1. kitsas; 15.5.2. keskmine; 15.5.3. lai.
	15.6. Lehe pikkuse ja laiuse suhe: 15.6.1. väike; 15.6.2. keskmine; 15.6.3. suur.
	15.7. Lehe ülemise poole värvus: 15.7.1. kollane 15.7.2. roheline. 15.8. Lehe kuju: 15.8.1. süstjas; 15.8.2. munajas; 15.8.3. elliptiline; 15.8.4. piklik. 15.9. Vilja suurus: 15.9.1. väike; 15.9.2. keskmine; 15.9.3. suur. 15.10. Vilja kuju pikilõikes 15.10.1. elliptiline; 15.10.2. ümar 15.10.3. lapik. 15.11. Vili: viljakesta värvus (peale vahakihi eemaldamist) 15.11.1. helesinine; 15.11.2. keskmine sinine; 15.11.3. tumesinine; 15.11.4. sinakaspunane. 15.12. Vili: vahakihi intensiivsus 15.12.1. väga nõrk; 15.12.2. nõrk; 15.12.3. keskmine; 15.12.4. tugev. 15.13. Viljade valmimisaeg. (eristatakse üheaastastel võrsetel ja sama aasta võrsetel)
	15.14. Muud sordile iseloomulikud tunnused (näiteks marjadel vahakirme esinemine, kas on vaja tolmuandjat jne).

KLIIMAMINISTEERIUM

MÄÄRUS

Tallinn

Kavand
27.03.2024

Keskkonnaministri määruste muutmise seoses taimede paljundamise ja sordikaitse ning metsaseaduse muutmise seadusega

Määrus kehtestatakse metsaseaduse § 9 lõike 1¹ ja 2 alusel, § 24 lõike 8 ning taimede paljundamise sordikaitse seaduse § 5 lõike 3, § 5¹ lõike 4, § 64 lõike 6, § 65 lõike 6, § 73 lõike 12, § 74 lõike 6, § 75 lõike 3, § 76 lõike 5, § 97 lõike 3, § 101 lõike 5, § 104 lõike 5, § 105 lõike 8, § 111 lõike 2 ja § 112 lõike 4 alusel.

§ 1. Keskkonnaministri 28. augusti 2017. a määruses nr 32 „Metsaressursi arvestuse riikliku registri põhimäärus“ tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 2 täiendatakse pärast sõna „kohta“ tekstiosaga „ning pidada arvestust taimede paljundamise ja sordikaitse seaduse § 5¹ lõikes 2 loetletud andmete üle“;

2) paragrahvi 6 lõike 3 punkt 1 sõnastatakse järgmiselt:

„1) sisestab, töötleb ja väljastab metsateatiste, välitööde, metsauuendus- ja metsakaitseeksperimentiisi ning taimede paljundamise ja sordikaitse seaduse § 5¹ lõikes 2 loetletud andmeid;“;

3) paragrahvi 6 lõike 3 punkt 3 sõnastatakse järgmiselt:

„3) tagab registri metsateatiste, välitööde, metsauuendus- ja metsakaitseeksperimentiisi ning taimede paljundamise ja sordikaitse seaduse § 5¹ lõikes 2 loetletud andmetega seotud kasutajatoe.“;

4) paragrahvi 7 lõike 2 punkt 3 sõnastatakse järgmiselt:

„3) välitööde, metsauuendus- ja metsakaitseeksperimentiiside ning ja taimede paljundamise ja sordikaitse seaduse § 5¹ lõikes 2 loetletud andmetega andmebaas.“;

5) paragrahvi 8 täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

„(6) Metsaregistrisse kantakse taimede paljundamise ja sordikaitse seaduse § 5¹ lõikes 2 nimetatud andmed.“;

6) määrust täiendatakse §-ga 11¹ järgmises sõnastuses:

„§ 11¹. Taimede paljundamise ja sordikaitse seaduse § 5¹ lõikes 2 nimetatud andmete kandmine metsaregistrisse

Andmed kannab metsaregistrisse esitatud teavituse alusel Keskkonnaamet 30 päeva jooksul teavitamisest arvates.“;

7) paragrahvi 13 täiendatakse lõikega 5¹ järgmises sõnastuses:

„(5¹) Taimede paljundamise ja sordikaitse seaduse § 5¹ lõikes 2 nimetatud andmeid säilitatakse tähtajatult.“.

§ 2. Keskkonnaministri 1. juuli 2016. a määruses nr 20 „Metsa uuendamisel kasutada lubatud kultiveerimismaterjali algmaterjali päritolu, kultiveerimismaterjali tarnimise ja turustamise nõuded¹⁴“ tehakse järgmised muudatused:

1) määrust täiendatakse §-ga 21² järgmises sõnastuses:

„§ 21². Kultiveerimismaterjali kasutamise teavitamine metsaaretuse, teadustöö või riiklike katsete tegemiseks

(1) Euroopa Liidu või Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigist pärit kultiveerimismaterjali kasutamisel metsaaretuse, teadustöö või riiklike katsete tegemise eesmärgil teavitatakse Keskkonnaametit hiljemalt seitse päeva enne kasvatamise alustamist järgmistest andmetest:

- 1) katse tegija ja teatise esitaja kontaktandmed;
- 2) selle kasvatamise täpsest eesmärgist ja katse või teadustöö kestvusest;
- 3) ala suurusest ja asukoha koordinaatidest;
- 4) katsemeetodist;
- 5) kasutatava puuliigi või nende hübriidi seemnest;
- 6) kultiveerimismaterjali päritolust.

(2) Lõike 1 punktides 1–5 nimetatud andmed kantakse metsaseaduse § 9 lõike 1 alusel loodud metsaressursi arvestuse riiklikkusse registrisse 30 päeva jooksul teavitamisest arvates.

§ 3. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. jaanuaril 2025. a.

(allkirjastatud digitaalselt)
Kristen Michal
minister

(allkirjastatud digitaalselt)
Keit Kasemets
kantsler